

Konference o budoucnosti Evropy

SOUHRNNÝ ZÁPIS

Pracovní skupina pro digitální transformaci, které předsedala paní Elina Valtonenová, vnitrostátní parlamenty (Finsko)

Pátek 21. ledna 2022, od 10:00 do 12:00 hod.

1. Úvodní slovo předsedkyně

Třetí schůzi pracovní skupiny předsedala paní Elina Valtonenová, vnitrostátní parlamenty (Finsko), která vystřídala paní Riinu Sikkutovou, vnitrostátní parlamenty (Estonsko), a konala se v hybridním formátu. Zasedání bylo přenášeno přes internet. Předsedkyně zahájila schůzi stručným úvodem a prezentací, v níž poskytla přehled informací o procesu a tématu plánované diskuse, kterým bylo „posílení účasti lidí“, jež zahrnovalo dílčí témata digitální identity, elektronického zdravotnictví, elektronické demokracie a přeshraničního pohybu (digitální nástroje). Předsedkyně nastínila přehled příspěvků, které dosud obdržela na digitální platformě a v rámci jednotlivých směrů evropské panelové diskuse občanů a popsala probíhající iniciativy na evropské úrovni s cílem připravit půdu pro diskusi.

2. Současný stav diskusí v evropské panelové diskusi občanů zaměřených na digitální transformaci

Zástupci Evropské panelové diskuse občanů podali přehled dosavadních diskusí v rámci panelu a projednávaných směrů. Poukázali na význam digitálních dovedností, digitální gramotnosti a příslušných nástrojů (např. vzdělávacích platform pro starší i mladší osoby). Za klíčový byl považován základní přístup k digitálnímu vzdělávání a potřebná školení pro boj proti falešným zprávám a dezinformacím a obtěžování online. Za zásadní považovali účastníci diskuse zajištění kvalitního přístupu k internetu v celé Unii, včetně venkovských a znevýhodněných oblastí. Občané rovněž vyjádřili názor, že je třeba urychlit vývoj a zavedení celoevropského systému elektronické identifikace.

Občané sdíleli vlastní zkušenosti s prací z domova během pandemie COVID-19 a s tím spojenými četnými problémy. Přejít na výkon práce mimo pracoviště (smart working) kvůli pandemii měl vliv na zdraví a pohodu jednotlivců. Je třeba zvážit zajištění záruk pro zaměstnance při využívání výkonu práce v režimu *smart working*, včetně kontroly pracovní doby a práva odpojit se, práva na vhodný nábytek a vybavení a zamezení přesunu zaměstnání mimo pracoviště pouze z důvodu nákladů. Byla zmíněna potřeba evropského rámce na ochranu rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem.

Jeden zástupce vnitrostátních panelů a akcí zdůraznil, že je třeba, aby se EU stala podnikavější a přilákala světové talenty prostřednictvím různých pobídek, včetně migrace ze zemí mimo EU. Byl zdůrazněn význam celoevropské identifikace a možnosti elektronického hlasování ve volbách v EU.

21. ledna 2022

Bylo rovněž navrženo zachování úspěšné vícejazyčné digitální platformy vytvořené pro konferenci o budoucnosti Evropy, jež by umožňovala průběžně podporovat občany v celé EU.

3. Diskuse o klíčových aktuálních podnětech z digitální platformy i z evropské panelové diskuse občanů k tématu *posílení účasti lidí*

Členové skupiny v diskusi využili a podpořili řadu podnětů, které občané předložili, a dotkli se následujících otázek:

Význam **digitálního zdraví** na pracovišti v kontextu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a sociálního dialogu, přičemž bylo poukázáno na současné způsoby výkonu práce mimo pracoviště, které vedou k vyčerpání a únavě. Zazněla výzva k revizi platných právních předpisů, zejména v oblasti práce na dálku.

Tuto výzvu podpořila řada řečníků, kteří poukázali na škodlivé účinky prodloužené pracovní doby při práci na dálku a obecněji na škodlivé účinky příliš dlouhého času stráveného u obrazovky na **duševní zdraví** a požadovali zavedení práva odpojit se a rámce EU, který by chránil rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem.

Jiní poukazovali na příležitosti, které s sebou přináší **elektronické zdravotnictví**, umožňující lepší dostupnost služeb ve venkovských oblastech, zdůrazňovali však, že fungování těchto služeb předpokládá digitální dovednosti odborníků i občanů.

Opakovaně byla zmiňována potřeba posílit **digitální dovednosti** a **gramotnost** a význam digitální gramotnosti byl zmiňován v řadě různých souvislostí. Je třeba odstranit nedostatky v dovednostech a znalostech a posílit účast lidí. Účastníci diskuse poukazovali na význam digitální gramotnosti pro ochranu dětí a zranitelnějších uživatelů internetu.

Upozornili na výzvy týkající se **přístupnosti a boje proti digitální propasti** a zajištění toho, aby nikdo nezůstal opomenut, přičemž se objevily návrhy, aby se přístup k internetu stal jedním ze základních práv. V tomto ohledu byly zdůrazněny nedostatky samotné vícejazyčné digitální platformy z hlediska přístupnosti.

Jeden z členů informoval o výsledcích německé občanské panelové diskuse, která doporučila zavedení systému „**Digi Check**“, který by měřil, do jaké míry společnosti a orgány veřejné správy využívají digitální inovace a jak respektují údaje občanů. Další doporučení se týkalo vytvoření platformy, která by slučovala vědecké informace z televizních a rozhlasových stanic, možnosti výměny informací s překladem, „evropský Facebook“ a jakousi evropskou obdobu projektu ARTE.

Za prioritu bylo považováno zajištění **přístupu k internetu** také ve venkovských a odlehlých oblastech a potřeba harmonizace digitálních standardů pro zajištění hospodářského růstu.

Byla zmíněna **transparentnost algoritmů**, aby občané rozuměli tomu, co se děje s jejich údaji, a také absence transparentnosti u soukromých nástrojů a potřeba lepší kontroly nad soukromými společnostmi. Účastníci diskusí zdůraznili, že při jednání s **digitálními giganty** je třeba vystupovat jednotně a ukázat, že Evropa očekává, že digitální giganti dostojí své sociální odpovědnosti nad rámec placení daní, a to zcela transparentním způsobem.

Někteří členové uváděli, že EU musí v oblasti tvorby norem zaujmout určující úlohu, aby zajistila **digitální suverenitu**, strategickou nezávislost a globální konkurenceschopnost. EU by měla stanovit pravidla pro

21. ledna 2022

dodržování lidských práv online, dalším návrhem byla charta digitálních práv. Zajištění bezpečného přístupu k digitálním službám a plné využití digitálního potenciálu předpokládá investice do infrastruktury.

V souvislosti s **elektronickým hlasováním** někteří účastníci diskuse navrhovali pilotní provoz elektronických hlasovacích systémů (např. v příštích volbách do Evropského parlamentu), jiní se domnívali, že se tím účast ve volbách příliš nezvýší. Návrhy účastníků diskuse zahrnovaly skupinové financování pilotních projektů tak, aby mohla být elektronická demokracie využívána systematictější a udržitelnějším způsobem souběžně s běžnými konzultacemi.

Byla vyjádřena podpora koncepcím **elektronické peněženky** a **digitální identifikace** v EU, jakož i přeshraničním elektronickým službám, které by občanům EU umožnily přihlašovat se do aplikací, aniž by museli procházet velkými digitálními platformami, které jejich údaje využívají pro své vlastní obchodní účely.

Za jeden z problémů i v digitálním světě byly označeny **jazykové bariéry**.

Byl zmíněn význam iniciativy pro **inteligentní města** a elektronické veřejné správy pro posílení účasti občanů v digitální transformaci, jakož i rozvoj automatizovaných elektronických služeb poskytujících informace a odpovědi na dotazy občanů, např. v oblasti zdravotní péče nebo jiných záležitostí.

Pokud jde o potřebu vyjasnění toho, jaká opatření za účelem řešení vznesených obav jsou už na úrovni EU přijímána – o které se zmínila řada řečníků – užitečným nástrojem byl shledán legislativní jízdní řád Evropského parlamentu na internetových stránkách Parlamentu, který poskytuje informace o stavu probíhající činnosti. Účastníci rovněž poukázali na to, že probíhající legislativní iniciativy v digitální oblasti (např. akt o umělé inteligenci, akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích) stále nevyjasňují všechny otázky, ale jsou spíše součástí probíhajícího procesu, takže tento podnět není zbytečný.

Závěrečné poznámky předsedkyně

Předsedkyně poděkovala všem za plodnou diskusi. Na příští schůzi pracovní skupiny je naplánováno řešení třetího tématu týkajícího se digitální transformace, a to „Posílení hospodářství“, a stejně jako na této schůzi se budou členové věnovat podnětům získaným k tomuto tématu prostřednictvím digitální platformy a panelových diskusí občanů. Jakmile evropská panelová diskuse občanů vydá svá doporučení (25.–27. února v Dublinu), sejde se v březnu pracovní skupina, aby tato doporučení projednala, a v březnu nebo v dubnu představí svou práci na plenární schůzi.

PŘÍLOHA: Seznam členů pracovní skupiny pro digitální transformaci

21. ledna 2022